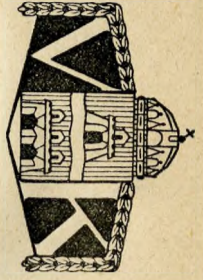


Budapesti háztetők alatt...

Halász Péter riportorozata

**VI. kerület az ezerarcú „kis Budapest” nyomában a Bajcsy-Zsilinszky-úttól Angyalföldig**



Azt hiszem, kockázat nélkül állíthatom, hogy a VI. kerület mintegy szintézise egész Nagy-Budapestnek. Gyárnegyed és kereskedelmi negyed, színház, mozi-, kávéház, vendéglő-centrumok, múzeum és pályaudvar — ide torkollik minden, ebbe az aránylag kicsi, de annál sűrűbben lakott területbe. Átszeli az Andrassy-út, Európa egyik legszebb sugárútja, a nyüzsgő forgalmú Bajcsy-Zsilinszky-útból a csendes Hősök-terébe fut. Utja változatos: az ünnepélyes bérpalotáktól, az Ybl-féle Operaházon át, a zajló Oktogonon, csendesülő Köröndön keresztül a kertés villákgig. És körülötte? Zajlik a kereskedelmi, ipari és művészi élet s az a fajta „művészi” élet is, amelyet idézőjelbe kell tenni. Ez a rész, a belterület, aránylag jól vészelte át az ostromot, a házak nagyrésze épségben maradt, persze azért látni itt-ott olyan bérházakat is, mint például a Nagymező-utca és Bajcsy-Zsilinszky-út sorközpontját, melynek földszintjén üzletek virulnak, fölöttük azonban hat emelet magasságában kiégett falak emlíkednek. Óslakóval beszélgetek először (mert hiszen a VI. kerületnek éppen egyik jellegzetessége, hogy óslakói is vannak) Littmann Lajosral, aki az egyik tömb megbízottja is és a Dessewffy-utca 20-ban lakik.

Zsilinszky-úton, aztán futásnak lendül s megállás nélkül rohan az Andrassy-útig. Az úttest szélén kocsik ácsorognak, többször volt már példa arra, hogy a villamos magával sodort ilyen szekereket, áruval megrakott tricikliket, kézikocsikat. A megoldás egyszerű volna:

**a Zichy Jenő-utca sarkán megállót kellene elhelyezni,**

csupán azért, hogy két részre ossza a 10-es futópályáját. Itt mindig is volt megálló s hater ezer ember kérsének lehet tekinteni, hogy ismét legyen. A Hajós-utca és Zichy-utca sarkán is gyakoriak a közlekedési balesetek, itt autók rohannak egymásnak. Valamiképpen meg kellene szabályozni itt is a forgalmat.

A Dessewffy-utca egy másik lakója, Z. J. azt fájjalja, hogy két esztendő óta nem tud telefonhoz jutni. Említi, hogy ugyanakkor van a házban egy Wollner nevű tollkereskedés, amelynek rodnyeit hetekkel ezelőtt lehúzták, tulajdonosa díszidákt. S bent az üzletben időnként fölhajdul az elárvult telefonkészülék. A Jókai-utca 6. lakóinak panasza: a Dessewffy- és Jókai-utca sarkán két kocsmá néz farkasszemet egymással,

**itt éjszakánként pokoli a lárma, hajnal felé pedig menetrendszerűen kőr a verekedés.**

Innen egy araszra a Nagymező-utca színházi centrumának, az unalomig elcsépejt „pesti Broadway”-nak neonjai világítanak. Két színház áll itt szemben egymással, a Vig s az Operett s két mulató, a „korszerűsödött” Budapest és az Á. B. C. — H. G., az egyik törzsvendég így fejtli meg dióhéjban a „pesti Broadway” titkát.

**KI HOL ÉS MIÉRT FEKETÉZIK**

— Két színház s két mulató túlságosan nagy vonzerő ahhoz, sem hogy színész és színésznő-önjelöltek ellen tudnának állni. Dívatos színészek, rendezők, írók hörpingitenek le itt sebtiben egy feketét s a többiek? A többiek „sodrodnak”. A pillanat varázsát élvezik, azt, hogy a szomszéd asztalnál Ajtay feketézik, a pultnál pedig Fényes Szabolcs eszik egy szendvicset. Itt ülnek hát az önjelöltek és várnak. Ide kérik a telefonjukat, postájukat, innen indulnak el közösen, küldöttségszerűen esküvőre, vagy temetésre. Egyébként jellemző a helyzetre, hogy a színészek, szingigazgatók már kezdenek elmara-dozni. Ráuntak a helyre. Maradnak az önjelöltek.

Az Andrassy-út, Nagymező-utca és Oktogon közötti szakasza az esti korzó színtere. Léptenként espresszó, cukrászda, büffé-teraszok. Az Oktogon sarkán az S.-Kávéház kék fényében hullá-színű törzsvendégek üdögélnek. Aki kívülről benéz, megdermed:

**szederjesajkú és kékhomlokú emberek pácolódnak a füstben.**

A kék fény szinte tapinthatón csorog a mennyezetről. Ez nagyüzem, Kávéház, bár, kártyaterem, borbély, amit akarsz. S mindez kékben. Ahogy fölfelé halad az ember a Teréz-körúton egyszerre megváltozik az útem s elérve a Podmaniczky-utcat belekerül a VI. kerület szívének, a Nyugati pályaudvarnak áramlatába. A hatalmas, kivilágított, éjjel-nappal dolgozó Közért-fiók s rézsút szemben a mammut-büffé, a szendvic s virsli és zóna-pörkölt gyár ide ugrottak a pályaudvar köré, hol állandó a forgalom. 25.509 négyzetméteren sínek és váltók és vaggónok és szemafórorok. De Serres nagy pályaudvara: központja ennek a városnegvednek. S mint

szívben ütőér: a Marx-tér, a regényes Banán-sziget, villamos- és találka-gócpoint, nyaranként hátizsákosok gyülekezőhelye.

**„MEGEMBERESEDETT” A TÁJ**

Innen vág Angyalföld felé a Váci-út ikertestvére, a Lehel-utca. Ez komolyabb vidék: mint egy elmélyült rénc a nyüzsgő kerület homlokán. Gyárak, nagyüzemek, bérházak. Vele párhuzamosan, az aluljáró torkánál a Szabolcs-utca. Kovács Miklós, vasesztergályossal bandukolok át az aluljárón, ahogy kilépünk az ég alá, körülmutat:

— Tizenhét esztendeje lakom itt, a Szabolcs-utcában, sok mindent megértem erre, de ez a vidék csak most lett nyugodt és biztonságos. Hires bicskás-környék volt, aki idegen betévedt ide, nem úszta meg könnyen a kirándulást. A Lóportár-utca, Taksony-utca, Dévay-utca útvesztői szinte kínálták az útonállást, a vad kalandokat. Tes-sék nézni,

**a Szabolcs-köz, amely azelett fekéte volt, mint az olaj, fényben van, jó a világítás mindenfelé, megemberesedett a táj.**

Üzleteink, jó közlekedésünk bekapcsolták ezt a kieső részt a fővárosba. Talán csak Laci bácsit kellene megrendszabályozni egy kicsit.

Laci bácsi? Kiderül, hogy „Laci bácsi” a környék legnagyobb kocsmája, Angyalföldről is járnak ide legénykéek nagy mulatozásra, olykor megzengetik az utcát.

A Dózsa György-út, mint leeresztett sorompó határolja a kerületet, azon túl már a XIII. kerület fekszik, az átsatolt Angyalfölddel. Útunk egy távolabbi állomása.

\*  
Következő ripontunk: esütörtő-kön a VII. kerület.

**Budapestre vonatkozó újságírók**

Szerző:

Halász Péter

Cím:

a Bajcsy Z. utca 1. Angyalföldig.

Portás:

Esti szó 1948 nov. 3.

Személy

Oszályozás

725,081

1948.

**6000 EMBER ÉS EGY VILLAMOSMÉGÁLLÓ**

— A VI. kerület belterületének mondja — főleg közlekedési hibái vannak.

**A Nagymező-utca ennek a környéknek legforgalmasabb része, itt a villamosbalesetek szinte napirenden vannak.**

A 10-es villamos átdöcög a Bajcsy-